

Handläggare
Marianne Ståhl Rees
Telefon: 08-50833679**Till**
Utbildningsnämnden
2025-10-23

Motion om ett stabilt skolval i grundskolan

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/637

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om ett stabilt skolval i grundskolan av Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären vill att staden utreder förutsättningarna för ett begränsande av antal skolbyten på grundskolan, med inspiration från Uppsalas modell.

Förvaltningen anser att skolbyten i staden redan har begränsats genom införandet av skolbytesperioder utöver skolvalsperioden. Det måste dock finnas undantag för elever som flyttar in till kommunen eller flyttar långt inom kommunen som kan komma att behöva göra ett skolbyte mellan skolbytesperioderna. Detta för att säkerställa elevers rätt till en skola nära hemmet i enlighet med skollagen.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen om ett stabilt skolval i grundskolan till utbildningsnämnden av Jan Jönsson (L) för yttrande.

Av motionen framgår det att staden ska utreda förutsättningarna för ett begränsande av antal skolbyten inom grundskolan, med inspiration från Uppsalas modell.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen samt avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen har sedan hösten 2024 fyra centralt hanterade skolbytesperioder i likhet med Uppsala kommun. Detta ger en ökad transparens och rättssäker myndighetsutövning samt verkar för vårdnadshavares valfrihet vad gäller skolplacering. Förvaltningen får även en överblick över antal ansökningar och antal skolbyten som görs. Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt för att nå målet att alla önskemål om skolplacering ska ske på ett objektivt, rättssäkert och likvärdigt sätt i staden.

Det finns idag inget lagstöd för att begränsa vårdnadshavares rätt att önska skola till endast vid läsårsstart eller terminsstart.

Skolinspektionen konstaterar att det saknas stöd i skolförfattningarna för en kommun att begränsa vårdnadshavares rätt att välja skola åt sina barn till en viss period av läsåret. Ett sådant förfarande kan inte anses förenligt med bestämmelserna om vårdnadshavarnas rättigheter och skyldigheter enligt föräldrabalken samt det fria skolvalet enligt 10 kap 30 § skollagen (dnr 2019:666, 2019:2094).

Vårdnadshavare hänvisas till centrala skolbytesperioder för att önska byte vilket redan i det nuvarande implementerade systemet innebär en begränsning av det antal elever som önskar byte då vårdnadshavare måste invänta en skolbytesperiod och inte kan byta skola från en dag till en annan. Det har också visat sig att det är endast ett mindre antal elever som ansöker och erhåller en ny skolplacering i en skolbytesperiod sedan införandet hösten 2024, vilket ger en indikation om att skolbytesperioderna inte uppmuntrar till skolbyten i en väsentlig grad.

Mellan skolbytesperioderna kan inflyttande elever samt elever som flyttar långt inom kommunen ansöka om byte via blankett för att säkerställa en skolplacering i enlighet med skolplikt samt rättighet att få en skola nära hemmet. Elever som önskar byta från en fristående skolenhet hänvisas i första hand till kommande skolbytesperiod men kan på liknande sätt också ansöka om byte

utanför skolbytesperioden då kommunen har ett hemkommunansvar. Då värnas också möjligheten till en snabbare process till en skolplacering vid en skolenhet med hög grad av tillgängliga platser.

Även i Uppsala kommun kan en elev på grund av sina omständigheter göra ett "akut byte" som föregås av ett dokumenterat och på objektiva grunder taget beslut.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden behöver beslutet justeras omedelbart.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion om ett stabilt skolval i grundskolan av Jan Jönsson (L)